



Journal of Recreation and Tourism Research

Journal home page: www.jrtr.org

ISSN:2148-5321

AÇIK ALANDA YAPILAN DOĞA TEMELLİ REKREATİF ETKİNLİKLERE YÖNELİK BİR ALAN ARAŞTIRMASI (ILGAZ DAĞI MİLLİ PARKI ÖRNEĞİ)

Gönül GÖKER^a

Kurban ÜNLÜÖNEN^b

^a Çankırı Karatekin Üniversitesi, Ilgaz Turizm ve Otelcilik Yüksekokulu, Çankırı, Türkiye (gonulgoker@karatekin.edu.tr)

^b Gazi Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Ankara, Türkiye (kurban@gazi.edu.tr)

ARTICLE HISTORY

Received:
20.06.2017

Accepted:
12.07.2017

Anahtar Kelimeler:

Doğa
Rekreasyon
Spor

Keywords:

Nature
Recreation
Sports

ÖZ

Bilim ve teknolojiye ilerlemeler, medeni yaşam standartlarının yanı sıra yorgunluk ve stres gibi olumsuzlukları da beraberinde getirmiştir. Yoğun çalışma ve stresli şehir yaşamı insanları doğaya yöneltmekte ve doğa temelli etkinliklere katılımı da arttırmaktadır. Araştırmanın amacı, Ilgaz Dağı Milli Parkı'nda yapılan açık alan doğa temelli rekreatif etkinliklere katılan ziyaretçilerin demografik özelliklerini, Ilgaz Dağı'nı tercih sebebini, ne tür etkinliklere katıldıklarını, en çok hangi mevsimde geldiklerini, Ilgaz Dağı'nda en fazla hangi etkinliğin tercih edildiğini ve etkinlik sırasında yaşadıkları sıkıntılara yönelik şikayetlerini belirlemektir. Araştırmada alan araştırması yöntemi kapsamında yapılandırılmış anket tekniği kullanılmıştır. Anketlerden elde edilen veriler istatistik programına aktarılarak analiz edilmiş yüzde ve frekans değerleri alınmıştır. Araştırma sonunda ziyaretçilerin Ilgaz Dağı'nı çoğunlukla kış sporları sebebi ile tercih ettikleri, etkinlik sırasında ulaşım, hava koşulu, aşırı kalabalık ve fiziki yetersizlikten şikayetçi oldukları ve bu etkinliklere en fazla bekar ve genç yaş gruba dahil olan kişilerin katıldığı gözlemlenmiştir.

ABSTRACT

Progress in science and technology has brought along negativities such as fatigue and stress as well as civilized living standards. Intensive work and stressful urban life direct people to nature and increase participation in nature-based activities. The aim of the research is to determine the demographics of nature-based outdoor recreational activities in the Ilgaz Mountain National Park, the reason for preferring Ilgaz Mountain, what kind of activities they attended, what season they came in most, what activity was most preferred on Ilgaz Mountain, to determine their complaints about the troubles they experience during the activity. In the study, structured questionnaire technique was used within the field survey method. The data obtained from the questionnaires were transferred to the statistical program and the analyzed percent and frequency values were taken. At the end of the study it was observed that Ilgaz Mountain mostly complains about winter sports because of transportation, air condition, overcrowding and physical insufficiency during the event and most of these activities are participated by people who are single and young age group

*Sorumlu Yazar: Gönül GÖKER

E posta: gonulgoker@karatekin.edu.tr

GİRİŞ

Rekreasyon; kişilerin günlük rutin işler ve yoğun tempo nedeni ile zihinsel ve fiziksel olarak kendini hem yenilemek hem de dinlenmek amacıyla, zorunlu olarak gerçekleştirdiği (iş, okul vs.) işler dışında arta kalan serbest zamanlarında yapmış olduğu, gönüllülük esaslı, haz ve tatmin duygusu oluşturan aktiviteler olarak tanımlanabilir (Öztürk ve Aydoğdu, 2012:613).

Rekreasyon faaliyetleri kendi içinde mekânsal açıdan, “açık alan rekreasyon faaliyetleri ve kapalı alan rekreasyon faaliyetleri” olarak iki şekilde sınıflandırılmaktadır. Açık alan rekreasyon faaliyetleri, açık alanda yapılan her türlü sportif (futbol, basketbol, voleybol, tenis vb.) ve doğa temelli (yürüyüş, piknik, kamp, su sporları vb.) faaliyetleri kapsamaktadır (Hazar, 2003:23; Göker, 2014:190).

Doğa temelli açık alan rekreasyon faaliyetleri yoğun stres ve çalışma temposu ile iç içe olan kent insanının talep ettiği seyahat ve eğlence aktiviteleri arasında yerini almaktadır. Milli parklar, tabii parklar, ormanlar ve kent ormanları bireylerin bu aktiviteleri gerçekleştirebileceği yerlerdir. Özellikle kent ormanlarını estetik, sessizlik, biyoçeşitlilik, yalnızlık, güven gibi bir çok sebep ile tercih etmektedirler (Choon, Sun ve Chang, 2013:201).

Açık alan rekreatif faaliyetler doğa temelli olması sebebiyle çok fazla ekonomik harcama gerektirmeyen basit rekreasyon tesisleri ya da dağ evleri bulunan yerlerde yapılabilir. Bilhassa Avrupalılar için yürüyüş yolları ve doğal alanlar kültürel miras olarak görülmektedir. Uzun doğa yürüyüşleri ve at binişleri Fransa, İsviçre ve Avusturya gibi dağlık bölgeleri geniş olan Avrupa ülkelerinde yaygındır (Şahin ve Kocabulut, 2014:9).

Türkiye’de de Avrupa’da olduğu gibi doğa temelli rekreatif etkinliklere katılım sayısı giderek artmaktadır. Bunun en önemli örnekleri Doğu Karadeniz bölgesine yapılan turların sayısındaki artışlardır. Şehrin gürültüsünden ve yoğun çalışma temposundan sıkılan kentli insanlar fiziksel ve ruhsal açıdan tatmin olmak ve yeni deneyimler yaşamak amacıyla doğada yapılan etkinliklere katılmaktadırlar. Türkiye’de bu tür etkinliklerin yapıldıkları yerler çoğunlukla ormanlar ve milli parklardır.

Türkiye’de bu tür faaliyetlerin yoğunlukla yapıldığı yerlere bakıldığında Uludağ Milli Parkı, Kaçkar Dağları Milli Parkı, Ayder Yaylası, Trabzon Uzungöl Yaylası, Bolu Yedi Göller Milli Parkı son dönemlerin en gözde açık alan rekreatif amaçlı ziyaret edilen yerlerindendir.

Batı Karadeniz bölgesi, Çankırı ve Kastamonu illeri arasında yer alan Ilgaz Dağı Milli Parkı Türkiye’de diğer rakip destinasyonlara göre henüz beklenen ilgiyi yeterli düzeyde görememiştir. Ilgaz Dağı Milli Parkı doğal ve estetik yapısı ile doğa temelli rekreatif faaliyetlerin yapılabilmesi için uygun çekiciliklere sahip bir destinasyondur.

Araştırmanın amacı, Ilgaz Dağı Milli Parkı’nda yapılan açık alan doğa temelli rekreatif etkinliklere katılan ziyaretçilerin demografik özelliklerini, Ilgaz Dağı’nı tercih sebebini, ne tür etkinliklere katıldıklarını, en çok hangi mevsimde geldiklerini, Ilgaz Dağı’nda en fazla hangi etkinliğin tercih edildiğini ve etkinlik sırasında yaşadıkları sıkıntılara yönelik şikayetlerini belirlemektir. Araştırma, Ilgaz Dağı Milli Parkı’nın rekreatif etkinlikler yönünden mevcut durumunu ortaya koymak ve bu konuda daha kapsamlı çalışmalar yapmak adına fayda sağlayabilecektir.

KURAMSAL ÇERÇEVE

İnsanları rahatlatıcı aktiviteler doğal ortamda bulunmaktadır. Açık alanda yapılan doğa temelli rekreasyon faaliyetleri insanları ruhsal açıdan rehabilite eden, sosyal alanda faydalar sağlayan etkinliklerdir (Andersonvd; 1997:215). Doğa temelli aktiviteler turizm açısından sürdürülebilirlik, doğal kaynakların korunması, yerel ekonomiye katkısı açısından önem arz etmektedir (Shrestha, vd., 2007:977).

Doğa temelli rekreatif etkinlikler içerisinde, kampçılık, kendi içinde alpinizm ve sportif tırmanış olarak iki türe ayrılan dağcılık (Kozak ve Bahçe, 2009:178), kano ve kayak, rafting, zıpkınla balık avı, yelken sporu, rüzgar sörfü, deniz motosikleti, kablolu su kayağı, b yalın ayak su kayağı, şişme lastik, muz bot, su altı dalış vb. suda yapılan su sporları (Kozak ve Bahçe, 2009:174, Kalkan, 2012:76), paraşüt, yamaç paraşütü, planör ve balon aktiviteleri vb. hava sporları (Erdem ve Girgin, 2008:397, Kozak ve Bahçe, 2009:197,198), botanik ve kuş gözlemciliği ve kış sporları yer almaktadır. Tüm bu faaliyetlerin yanı sıra nehir ve göl balıkçılığı, avcılık, atlı geziler, tüplü dalış, bisiklet turu, yön bulma gibi açık alanda yapılan aktiviteler de mevcuttur.

Ilgaz Dağları Karadeniz Bölgesinin Batı bölümünün iç kesimlerinde, Kastamonu Havzası ile Devrez Vadisi arasında batı-doğu doğrultusunda uzanmakta olup, yaklaşık 160 km'lik uzunluğa sahiptir. Bölgenin en yüksek dağlarından biridir. Zengin bitki örtüsü, yaban hayatı ve ender peyzaj değerlerine sahip olması nedeniyle Ilgaz Dağı 02/06/1976 yılında milli park ilan edilmiştir. Milli park alanında, orman alanları, orman içi açıklıklar, konaklama ve dinlenme tesisleri, kayak pistleri ile sınırları oluşturan dereeler bulunmaktadır. Ilgaz Dağı Milli Parkı, Kastamonu'ya 40 km, Çankırı'ya 80 km, Ankara'ya 200 km, İstanbul'a ise 553 km uzaklıktadır (Öztürk ve Aydoğdu, 2012:615).

Ilgaz Dağı Milli Parkı'nda yoğun olarak bitki inceleme gezileri, doğa yürüyüşü (trekking), dağ bisikleti, foto safari etkinlikleri, yaban hayat gözlemi ve kamp gibi doğaya dayalı pek çok aktivite gerçekleştirilmektedir (Göktaş ve Arpa, 2015:148).

Ilgaz Dağı Milli Parkı içerisinde yapılan doğa temelli rekreatif etkinlikler şu şekilde sıralanabilir (<http://www.milliparklar.gov.tr/>, UTTA,1998, Karaçar,2016:58, Öztürk ve Aydoğdu,2012:622):

Kayak: Milli park alanının rekreatif etkinlikleri bakımından en önemli seçeneklerden biri "Kayak"tır. Ayrıca kış sporları için özel sektöre işletilen 2 adet kayak pisti ve telesiyej mevcuttur. 1 nolu kayak pisti 800 m., 2 nolu pist ise 1500 m. Uzunluğundadır

Trekking: Milli park içerisinde henüz hazırlanmış bir parkur listesi bulunmamasına rağmen trekking yapılmaktadır. Amatör olarak düzenlenen trekking aktivitesinin parkurları şu şekildedir: - 1 nolu telesiyejin orta kısmından Arpa Seki yaylasına, Arpa Seki'den de Karanlık Dereyi geçerek oteller bölgesine dönüş - Zirve kafeteryanın arkasından TV vericisine doğru giden yoldan Karanlık Dereye inen muhteşem biyolojik zenginliklerin izlenebileceği parkur. - 1 nolu telesiyejin alt istasyonundan ormana giden patika yolla teleski alt istasyonu ve oradan da orman içi patikayla Arpa Seki yaylasına giden parkur. Bunun dışında milli park dışında kalmasına rağmen, konaklama alanına yakın mesafede bulunan parkurlarda vardır.

Piknik: Milli park sınırları içerisinde yer alan Kırkpınar Yaylası ve Yıldıztepe mevkiinde piknik alanları mevcuttur. Piknik faaliyetleri genellikle bahar ayları içerisinde yapılmaktadır.

Dağcılık: Kaya tırmanışı vb. dağcılık faaliyetleri açısından en uygun alanlardan birisi Ilgaz Dağları'dır. En yüksek zirvesi 2.587 rakımlı Büyükhacet tepesidir. Küçükacet tepesi ise 2313 metre yükseklik ile ikinci yüksek zirveyi oluşturmaktadır. Ilgaz'ın ikinci yüksek zirvesini oluşturmaktadır. Büyükhacet tepesinin 4 km batısında kalmaktadır.

Kampçılık: Milli park içinde bulunan Arpa Seki yaylasının Çankırı kısmındaki alanı kamp için uygundur. Yalnız özel olarak hazırlanmış bir kamp alanı yoktur. Yaz aylarında kamp amaçlı gelen kişiler kendi imkanları ile kamp kurmaktadır.

Olta Balıkçılığı: Milli park alanı oteller bölgesine 25 km. uzaklıkta bulunan Kırk Pınar Yaylası'nda olta balıkçılığı yapılabilmektedir.

Yaban Hayatı İzleme: Milli park alanı yakınında Yaban Hayatı Koruma Sahası (17.036 ha.) bulunmaktadır. Bölgede, Ayı, Kurt, Vaşak, Yaban Domuzu, Bozayı, Porsuk, Su Samuru, Tavşan, Sincap, Karaca, Tilki gibi yaban hayvanları bulunmaktadır. Hayvanları koruma ve neslini yaşatmak amaçlı, devlet desteği ile hayvan salımları yapılmaktadır. Fakat tüm bunların yanında bilinçsiz avlanma gibi sebepler dolayısıyla yaban hayatta tür azalmalar olmaktadır.

Foto-Safari: Milli park içerisindeki kuş türleri, yaban hayatı ve eşsiz doğa güzellikleri foto safari meraklılarını da bu bölgeye yönlentmektedir.

ARAŞTIRMA YÖNTEMİ

Bu çalışma temelde Ilgaz Dağı Milli Parkı'na gelen ziyaretçilerin hangi doğa temelli açık alan rekreatif etkinliklere katıldıkları ve ziyaretçi profilinin demografik açıdan nasıl oluştuğunu ortaya koymak amaçlıdır.

Araştırmada alan araştırması yöntemi kapsamında yapılandırılmış anket tekniği kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan anket, Karaçar (2016) ve Günay (2012) 'ın çalışmalarında kullandıkları anketlerden faydalanılarak hazırlanmıştır.

Anketin ilk bölümünde katılımcıların demografik özelliklerini tespit etmeye yönelik sorular yöneltilmiştir. Sorular katılımcıların cinsiyetini, katılımcının yaşını, eğitim düzeyini, gelir düzeyini, medeni durumunu ve mesleklerini tespit etmek üzere oluşturulmuştur. Anketin ikinci kısmında Rekreatif etkinliklere yönelik sorular sorulmuştur. Ziyaretçilere, Ilgaz Dağı'na daha önce geldiniz mi? Kaçınıcı gelişiniz? Kimlerle geldiniz? Hangi mevsimlerde gelirsiniz? hangi rekreatif amaç için buradasınız? Ilgaz Dağı Milli Parkı'nı tercih nedeniniz? Ilgaz Dağı'nda şuan rekreasyon faaliyetleriniz nelerdir? Rekreatif etkinlikler sırasındaki şikayetleriniz nelerdir? soruları yöneltilmiştir. Araştırma evreni Ilgaz Dağı Milli Parkı'nda rekreatif etkinliklere katılan ziyaretçiler oluşturmaktadır. Yıllık ziyaretçi sayıları dikkate alındığında yaklaşık her yıl 60.000 kişinin ziyaret ettiği görülmektedir (<http://bolge10.ormansu.gov.tr>).

Aşağıdaki örneklem hesaplama formülü ile Yamane (2001:116-117),

N: yığındaki birey sayısı

n: örneklemdeki birey sayısı

z: istenilen güvenilirlik düzeyi için standart normal dağılım tablo değeri

d: duyarlılık

p: yığında istenilen özelliği taşıyan bireylerin oranı

N: 60000 z:1,96 p: 0,5 d:0,05 p=q ve p+q=1

$n = \frac{60000 \cdot 3,842 \cdot 0,25}{60000 \cdot 0,025 + 3,842 \cdot 0,25}$

n= 57630/150,9605=382

Örneklem sayısının en az 382 kişi olması gerektiği hesaplanmıştır. Araştırma için toplam 800 anket dağıtılmış ve 530 tanesi sağlıklı veri almak için uygun görülmüştür. Toplam 530 anket üzerinden analiz yapılmıştır. Elde edilen veriler istatistik programına aktarılarak yüzde ve frekans değerleri alınmıştır. olumsuz şekilde boyutlandırılmıştır. Elde edilen veriler SPSS programında analiz edilmiştir.

ARAŞTIRMANIN BULGULARI

Araştırmaya katılan ziyaretçilerin demografik özelliklerine göre dağılımı tablo 1'de görülmektedir

Tablo 1. Araştırmaya Katılan Ziyaretçilerin Demografik Özelliklerine Göre Dağılımları

Demografik Özellikler	Kategori	n	%
Cinsiyet	Erkek	280	52,8
	Kadın	250	47,2
	Toplam	530	100
Medeni Durum	Evli	207	39,1
	Bekar	323	60,9
	Toplam	530	100
Yaş	20 Yaş ve Altı	176	33,2
	21-29 Yaş Arası	136	25,7
	30-39YaşArası	76	14,3
	40-49YaşArası	64	12,1
	50-59 Yaş Arası	44	8,3
	60 Yaş ve Üzeri	34	6,4
	Toplam	530	100
Eğitim Durumu	Lise ve altı	114	21,5
	Önlisans	102	19,3
	Lisans	272	51,3
	Lisans Üstü	42	7,9

	Toplam	530	100
Meslek	İşçi	42	7,9
	Serbest Meslek	126	23,8
	Kamu Çalışanı	82	15,5
	Öğrenci	214	40,4
	Emekli	34	6,4
	Ev Hanımı	32	6,0
	Toplam	530	100
Gelir	1500 TL ve Altı	225	42,4
	1501 -3000 TL Arası	103	19,4
	3001-5000 TL Arası	154	29,1
	5001 TL ve Üzeri	48	9,1
	Toplam	530	100

Katılımcıların demografik özelliklerine göre dağılımları incelendiğinde, araştırmaya katılan 530 kişinin % 52,8'i erkek, % 47,2'sinin ise kadın olduğu, yaş grubu olarak bakıldığında % 33,2' sinin 20 yaş altı genç grup, %25,7'sinin 21-29 yaş arası genç grup, %34,7'sinin orta yaş grup, ve % 6,4'ünü 60 yaş üzeri grubun oluşturduğu görülmektedir. Katılımcıların % 39,'i evli, % 60,9'u bekar kişilerden oluşmaktadır. Eğitim durumu açısından bakıldığında % 7,9'u lisansüstü, % 51,3'ü lisans, % 19,3'ü önlisans ve % 21,5'i lise ve altı mezundur. Gelir durumuna bakıldığında, katılımcıların büyük bir kısmı 1500 TL ve altı gelire sahiptir. İkinci sırada % 29,1 oranında 3001-5000 TL arası gelire sahip kişiler gelmektedir. % 19,4'ü 1501 -3000 TL arası, %9,1'i 5001 TL ve üzeri gelire sahiptir. Katılımcıların mesleki durumu açısından bakıldığında % 7,9'unun işçi, % 23,8'inin serbest meslek, % 15,5'inin kamu çalışanı, % 40,4 'ünün öğrenci, % 12,4 'ünün ise emekli ve ev hanımı olduğu gözlemlenmiştir.

Araştırmaya katılan ziyaretçilerin Ilgaz Dağı'na gelme sıklığına göre dağılımları tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. Araştırmaya Katılan Ziyaretçilerin Ilgaz Dağı'na Gelme Sıklığına Göre Dağılımları

İfade	Kategori	n	%
İlgaz Dağına Daha Önce Geldiniz mi?	Evet	282	53,2
	Hayır	248	47,2
	Toplam	530	100
Kaçıncı Geliş	İlk kez	252	47,5
	2-3	124	23,4
	4-5	42	7,9
	6 ve üzeri	112	21,2
	Toplam	530	100
Kimlerle Geldiniz?	Tek başıma	38	7,2
	Arkadaşlarımla	302	57,0
	Ailemle	190	35,8
	Toplam	530	100
Hangi Mevsimlerde Gelirsiniz?	Kış	464	87,5
	İlkbahar	16	3,0
	Yaz	6	1,2
	Tüm Mevsim	44	8,3
	Toplam	530	100

Katılımcıların % 53, 2'si Ilgaz Dağı'na daha önce geldiğini belirtmiştir. % 47,5 'inin ilk kez geldiği, % 23,4'ünün 2-3 kez, % 7,9'unun 4-5 kez, % 21,9'unun ise 6 kez ve daha fazla geldiği gözlemlenmiştir. Katılımcıların % 7,2 'sinin tek başına, % 57'sinin arkadaşları ile, % 35,8'inin ailesi ile geldiği görülmektedir. Katılımcıların % 87,5'inin kış, % 3'ünün ilkbahar, % 1,2' sinin yaz, % 8,3'ünün tüm mevsimlerde Ilgaz Dağı'nı tercih ettiği gözlemlenmiştir.

Araştırmaya katılan ziyaretçilerin Ilgaz Dağı Milli Parkı'nı tercih sebepleri, amaçları ve katıldıkları etkinliklere göre dağılımı tablo 3'de verilmiştir.

Tablo 3. Araştırmaya Katılan Ziyaretçilerin Ilgaz Dağı Milli Parkı'nı Tercih Sebepleri, Amaçları ve Katıldıkları Etkinliklere Göre Dağılımı

İfade	Kategori	n	%
Hangi Rekreatif Amaç İçin Buradasınız?	Kayak	384	72,5
	Yürüyüş	266	50,2
	Piknik	82	15,5
	Tırmanış	28	5,3
	Avcılık	22	4,2
	Diğer	20	3,8
Ilgaz Dağı Milli Parkını Tercih Nedeniniz	Kuş Gözlemciliği	12	2,3
	Dinlenmek - Eğlenmek	184	34,7
	Kayak Yapmak	128	24,2
	Çevreyi Görmek	112	21,1
	Rekreatif Faaliyetlere Katılmak	32	6,0
	Yeni Şeyler Öğrenmek	28	5,3
	Turizm Faaliyetlerine Katılmak	26	4,9
	İş Amaçlı	10	1,9
	Diğer	8	1,5
	Kültürü Tanımak	2	,4
Ilgaz Dağı'nda şuan ki Rekreasyon Faaliyetleri	Kayak	312	58,9
	Yürüyüş	214	40,4
	Teleferik	90	17,0
	Eğlenme	70	13,2
	Dinlenme	66	12,5
	Parti	22	4,2
	Piknik	18	3,4
	Fotoğraf Çekmek	4	,8
	Snowboard	4	,8
	Tırmanış	4	,8

(Tablo 3' de birinci ve üçüncü kısım birden fazla seçeneekli anket sorularıdır).

Katılımcıların % 72,5 oranında çoğunlukla kayak yapmak amaçlı, %2,3 oranı ile en az kuş gözlemciliği amacı ile geldikleri, tercih sebebi olarak % 34,7 katılım oranı ile çoğunlukla dinlenme-eğlenme sebebi ile geldikleri, % 0,4 oranı ile en az kültürü tanımak sebebi ile geldikleri, Katılımcıların çoklu yanıt olarak verdikleri "Ilgaz Dağı'nda şu anki Rekreasyon Faaliyetleri" sorunun cevabı olarak, %58,9 oranında ziyaretçilerin çoğunlukla kayak yaptıkları, % 0,8 oranı ile en az fotoğraf çekmek, snowboard, tırmanış faaliyetlerini yaptıkları gözlemlenmiştir.

Araştırmaya katılan ziyaretçilerin şikayetlerine göre dağılımları tablo 4'de verilmiştir.

Tablo 4. Araştırmaya Katılanların Ziyaretçilerin Şikayetlerine Göre Dağılımları

İfade	Kategori	n	%
Rekreatif Etkinliklere Yönelik Şikayetleriniz	Ulaşım Sorunları	152	28,7
	Hava Koşulları	116	21,9
	Aşırı Kalabalık	102	19,2
	Fiziki Yetersizlik	94	17,7
	Çevre Sorunları	32	6,0
	Güvensizlik	22	4,2
	Yabani Yaşam	12	2,3
	Toplam	530	100

Araştırmaya katılan ziyaretçilerin şikayetlerine göre dağılımları incelendiğinde, % 28,7 oranında ulaşım sorunları, % 21,9 oranında hava koşulları, % 19,2 oranında aşırı kalabalık ve % 17,7 oranında fiziki yetersizlikten şikayetçi oldukları gözlemlenmiştir.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre, araştırmaya katılan ziyaretçilerin demografik özelliklerine ve Ilgaz Dağı'na gelme sıklığına bakıldığında % 52,8 oranında erkek, % 47,2 oranında kadın olduğu gözlemlenmiştir. Ziyaretçilerin % 60,9 oranı ile çoğunluğunun bekar olduğu, yaş gruplarına göre bakıldığında %33,2 oranı ile çoğunlukla 20 yaş ve altı kişilerden oluştuğu gözlemlenmiştir. Ziyaretçilerin eğitim, meslek ve gelir durumlarına bakıldığında, çoğunlukla % 51,3 oranı ile lisans mezunu ya da eğitimi sürecinde, % 40,4 oranında öğrenci ve % 42,4 oranında 1500 TL ve altı gelire sahip oldukları gözlemlenmiştir. İkinci sırada ise, katılımcıların % 21,5 oranı ile lise ve altı eğitim durumunda, % 23,8 oranı ile serbest meslek grubunda ve % 29,1 oranı ile 3001-5000 TL arası gelire sahip oldukları gözlemlenmiştir. Ilgaz Dağı'na gelen ziyaretçilerin % 87,5 oranı ile çoğunlukla kış mevsiminde geldiği gözlemlenmiştir.

Araştırmaya katılan ziyaretçilerin Ilgaz Dağı Milli Parkı'nı tercih sebepleri, amaçları ve katıldıkları etkinliklere göre dağılımları incelendiğinde, ziyaretçilerin % 72,5 oran ile çoğunlukla kayak amaçlı geldikleri gözlemlenmiştir. İkinci sırada % 50,2 oranında yürüyüş etkinliği gelmektedir. Ziyaretçilerin % 34,7 oranı ile çoğunlukla dinlenmek-eğlenmek sebebi ile Ilgaz Dağı'nı tercih ettikleri ve ziyaretçilerin araştırma esnasında % 58,9 oranı ile çoğunlukla kayak yaptıkları gözlemlenmiştir. İkinci sırada yine % 40,4 oranı ile çoğunluğu yürüyüş etkinliği oluşturmaktadır.

Araştırmaya katılanların ziyaretçilerin şikayetlerine dağılımları incelendiğinde, % 28,7 oranında ulaşım sorunları, % 21,9 oranında hava koşulları, % 19,2 oranında aşırı kalabalık ve % 17,7 oranında fiziki yetersizlikten şikayetçi oldukları gözlemlenmiştir. Ayrıca araştırmaya katılan kişiler ile bire bir görüşüldüğünde, yetersiz tesis sayısı, kayak pistinin kısa olması, ulaşım araçları yetersizliği ve yol problemleri gibi alt yapı sorunlarına yönelik şikayetlerini bildirmişlerdir.

Harika doğal çekiciliklere sahip Ilgaz Dağı Milli Parkı açık alan doğa temelli rekreatif faaliyetler bakımından incelendiğinde en fazla kış sporları açısından tercih edilmektedir. Sadece kış sporları açısından değil, kampçılık, hava sporları, su sporları, yaban hayat ve kuş gözlemciliği, tırmanış gibi açık alanda yapılan diğer tüm etkinlikler için uygun bir yapıya sahip olan Ilgaz Dağı Milli Parkı, turistler için gelecekte daha fazla cazibe merkezi haline gelebilir. Salt turistik değil, profesyonel ya da amatör sportif faaliyetler için de elverişli ortamlar sağlanabilir.

Uygulamaya Yönelik Öneriler

Ilgaz Dağı Milli Parkı rekreatif değerlerinin öne çıkması açısından şu öneriler sunulabilir:

- Bölgedeki tesis sayısı ve niteliği artırılmalıdır. Özellikle nitelikli personel konusunda üniversite-sektör işbirliğinin önemi öne çıkmaktadır.

•Bölgenin tanıtımı üniversite, kaymakamlık ve belediyenin işbirliği ile nitelikli hazırlanan ekipmanlarla sağlanmalıdır. Türk milleti için anlamlı bir nokta olan İstiklal Yolu'na Türkiye'nin farklı yerlerinden daha fazla ziyaretçinin gelmesi de bu sayede sağlanmış olacaktır. Ayrıca tanıtımda ulusal ve uluslararası fuar organizasyonları yakinen takip edilmelidir.

•Ilgaz Kadınçayırı Tabiat Parkında ulusal ve uluslararası düzeyde bisiklet turları düzenlenerek bölgenin daha iyi tanıtımının yapılması ve daha fazla gelirin elde edilmesi sağlanmış olacaktır.

•Kadınçayırı Yıldıztepe Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesine paintball etkinlik alanı ve dağ kızıağı kurulmalıdır.

•İzcilik faaliyetlerinin artırılması için izcilik kulüpleri ile iletişim kurularak onlara her türlü destek, başta kaymakamlık ve belediye olmak üzere sağlanmalıdır.

•Üniversite, kaymakamlık ve belediye işbirliği ile Ilgaz turizm potansiyeli ve değeri konusunda yerel halk bilinçlendirilmelidir.

Araştırmaya Yönelik Öneriler

Ilgaz Dağı Milli Parkı ile ilgili gelecekte yapılabilecek araştırmalar için şu öneriler sunulabilir:

•Ilgaz Dağı Milli Parkı içerisinde bulunan konaklama işletmeleri çalışanlarının katılımının sağlandığı bir çalışma yapılarak, çalışanların milli parkın mevcut durumu ve yapılan etkinliklere yönelik fikir ve önerileri alınabilir.

•Ilgaz Dağı Milli Parkı'na gelen ziyaretçilerin harcama durumlarına yönelik bir çalışma yapılabilir.

•Ilgaz Dağı Milli Parkı'nın Kastamonu'ya ait bölgesinde ve Çankırı-Yıldız Tepe bölgesinde rekreatif etkinliklere yönelik ayrı ayrı iki çalışma yaparak karşılaştırma yapılabilir.

•Ilgaz Dağı Milli Parkı içerisinde bulunan konaklama işletmelerinin hizmet kalitesine yönelik bir çalışma yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Anderson, L., Schleien, S., McAvoy, L., Lais, G., & Seligmann, D. (1997). Creating Positive Change Throughan Integrated Outdoor Adventure Program. *Therapeutic Recreation Journal*, 31(4), 214-229.
- Choon, K.,Sun, P.M., Chang, Y.(2013). Preferences of Urban Dwellers on Urban Forest Recreational Services in South Korea, *Urban Forestry & Urban Greening*, 12, 200-210.
- Erdem, B. ve Girgin, K. (2008) Spor Turizmi, ED. Hacıoğlu, N. ve Avcıkurt, C. “Turistik Ürün Çeşitlendirilmesi”. 1. Baskı, Nobel Yayıncılık, Ankara.
- Hazar, A. (2003) “Rekreasyon ve Animasyon “ 2. Baskı, Detay Yayıncılık, Ankara.
- Göker, G. (2014) “Rekreasyonda Yeni Trendler” Edt. Yaylı, A. Rekreasyona Giriş, 1. Baskı, Ankara: Detay Yayıncılık.
- Göktuğ, T.H., ve Arpa, N. Y. (2015) Ziyaretçi Yönetimi Bağlamında Ilgaz Dağı Milli Parkı’nda Rekreasyon Deneyim Kalitesinin Saptanması, *Kastamonu Üni., Orman Fakültesi Dergisi*, 15 (1) 146-161.
- Günay, F. (2012), “Afyonkarahisar’ın Rekreasyon Alanları Ve Faaliyetlerinin Turizm Talebine Ve Konaklama Süresine Etkisi” Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon.
- Kalkan, A. (2012). Açık Alan Rekreasyonu, Doğa Sporları Yapan Bireylerin Bu Sporları Yapma Nedenleri: Antalya Örneği, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya.
- Karaçar, E. (2016) Rekreatif Faaliyetlerde Çevreye Yönelik Tutumların Ve Destinasyon İmajının Tekrar Ziyaret Niyetine Etkisi: Ilgaz Dağı Milli Parkı Örneği, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Kozak, A.M. ve Bahçe, S. (2009) Özel İlgi Turizmi, 1. Baskı, Detay Yayıncılık, Ankara.
- Öztürk, S. ve Aydoğdu, A. (2012) Ilgaz Dağı Milli Parkı’nın Rekreasyonel Olanakları, I. Rekreasyon Araştırmaları Kongresi 12 – 15 Nisan 2012, Kemer, Antalya, sf. 611 – 628.
- Shrestha, R.K., Stein, V.T. and Clark, J. (2007) Valuing Nature-Based Recreation in Public Natural Areas of the Apalachicola River Region, Florida, *Journal of Environmental Management* 85, 977–985
- Şahin, İ.ve Kocabulut, Ö. (2014). Sportif Rekreasyon Aktivitelerine Düzenli Katılımı Engelleyen Faktörlerin İncelenmesi: Akdeniz Üniversitesi Turizm Fakültesi Öğrencileri Üzerine bir Araştırma, *Journal of Recreation and Tourism Research*,1(2), 46-67.
- UTTA. (1998). Planlama Projelendirme ve Danışmanlık Ltd. Şti. Ankara, Kastamonu-Çankırı-Ilgaz Kış Sporları Turizm Merkezi Planlaması Araştırma Raporu.
- Yamane, T.(2001) Temel Örnekleme Yöntemleri (Çev. E, Alptekin, M.A. Bakır, C.Aydın ve E.Gürbüzel), Literatür Yayınları, 116-117.

İnternet kaynakları

<http://www.milliparklar.gov.tr> erişim: 19.06.2017

<http://bolge10.ormansu.gov.tr> erişim: 19.06.